

Büszkeség
és
balítélet

*finep
selection*

JANE AUSTEN

JANE AUSTEN

Büszkeség
és balítélet

Írta: Jane Austen
A mű eredeti címe: Pride and Prejudice

Fordította: Szenczi Miklós
A borítót Svyazhin Aleksandr Vladimirovich grafikájának felhasználásával
Balogh József készítette

ISSN 2060-4769

ISBN 978 963 245 065 0

© Kiadta a Könyvmolyképző Kiadó, 2010-ben

Cím: 6701 Szeged, Pf. 784

Tel.: (62) 551–132, Fax: (62) 551–139

E-mail: info@konyvmolykepzo.hu

www.konyvmolykepzo.hu

Felelős kiadó: A. Katona Ildikó

Műszaki szerkesztő: Balogh József, Gerencsér Gábor

Készült a Generál Nyomdában, Szegeden

Felelős vezető: Hunya Ágnes

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a mű bővített, illetve rövidített kiadásának jogát is. A kiadó írásbeli engedélye nélkül sem a teljes mű, sem annak része semmilyen formában – akár elektronikusan vagy mechanikusan, beleértve a fénymásolást és bármilyen adattárolást – nem sokszorosítható.

I.
KÖNYV

1. fejezet

Altalánosan elismert igazság, hogy a legényembernek, ha vagyonos, okvetlenül kell feleség.

Ez az igazság oly mélyen bevésődött a vidéki családok lelkébe, hogy ha ilyen ember csöppen a szomszédságukba, rögtön egyik vagy másik leányuk jog szerinti tulajdonának tekintik, még ha nem ismerik is érzéseit vagy nézeteit.

– Kedves Bennet – mondta Mrs. Bennet férjének egy napon –, hallotta már, hogy Netherfield Park végre bérlőre talált?

Mr. Bennet azt válaszolta, hogy erről nem tud.

– Pedig így van – erősködött az asszony. – Mrs. Long az imént járt itt, és mindent elmesélt.

Mr. Bennet nem felelt.

– Nem is kíváncsi, hogy ki a bérlő?! – kiáltotta az asszony türelmetlenül.

– Úgyis tudom, hogy el akarja mondani, halljuk hát, nem bánom. Az asszonynak nem kellett több biztatás.

– Nos, kedvesem, ha mindenáron tudni akarja: Mrs. Long azt a hírt hozta, hogy Netherfieldet egy vagyonos fiatalember bérelte

ki Észak-Angliából; négylovas hintón jött le hétfőn megnézni a birtokot, s annyira megtetszett neki, hogy tüstént megegyezett Mr. Morisszal; Szent Mihály napjáig beköltözik, a cselédség egy része pedig már a jövő hét végén a kastélyban lesz.

– Mi a neve?

– Bingley.

– Házasember? Nőtlen?

– Nőtlen, drágám, persze hogy az! Nőtlen ember, még hozzá vagyonos; négy-ötezer font az évi jövedelme. Mit szól, milyen szerencse ez a mi lányainknak!

– Hogy érti ezt? Mi köze van ennek a lányokhoz?

– Drága Bennet – felelte az asszony –, ne legyen ilyen tuskó! Természetesen arra gondolok, hogy egyik lányunkat feleségül veszi.

– Talán ezzel a szándékkal telepszik itt le?

– Ezzel a szándékkal! Hogy mondhat ilyen sületlenséget! De egyikükbe feltétlen beleszeret, s ezért rögtön meg kell látogatnia, mihelyt ideérkezik.

– Eszem ágában sincs. Maga és a lányok elmehetnek; talán még jobb, ha egyedül küldi el őket, mert maga van olyan csinos, mint akármelyik lánya, és Mr. Bingley-nek esetleg maga tetszene legjobban az egész társaságban.

– Drágám, ne hízelegjen! Nem mondom, voltam én is csinos, de most már nem tartom magam különös szépségnek. Ha egy asszonynak öt eladó lánya van, ne törődjék többet a szépségével.

– Ilyen esetben hiába is törődik vele már.

– De kedvesem, igazán meg kell látogatnia Mr. Bingley-t, mihelyt letelepszik a szomszédságunkban.

– Ez több, mint amit megígérhetek, higgye el.

– Gondoljon a lányaira. Gondolja meg, milyen szerencse lenne ez egyiküknek. Sir William és Lady Lucas már eltökélték, hogy meglátogatják; nekik is csak ez foroghat az eszükben, mert máskülönben, mint maga is tudja, nem keresnek fel jövevényeket. Ennyit megtehet, mert hogy néz ki, ha mi csak úgy beálltunk.

– Mire valók az ilyen aggályok? Mr. Bingley bizonyára nagyon szívesen látja magukat; majd átadnak neki néhány sort, amelyben atyai áldásomat adom, ha a lányok bármelyikét feleségül akarja venni – noha a magam részéről a kis Lizzy mellett emelnék szót.

– Ilyesmi ne is jusson az eszébe. Lizzy semmivel sem különb a többinél; közel sem olyan szép, mint Jane, és közel sem olyan jó kedélyű, mint Lydia. Persze magának mindig Lizzy volt a kedvence.

– Egyikről sem lehet valami sok jót mondani – jegyezte meg az apjuk –, mind csacska, üresfejű teremtés, mint a lányok általában; de Lizzynek fürgébb az észjárása, mint a nővéreinek.

– Mondja, Bennet, miért rágalmazza meg így tulajdon gyermekeit? Abban leli örömét, hogy engem gyötör. Semmi tekintettel sincs az idegeimre.

– Téved, drágám; nagyon is tisztellem az idegeit. Hiszen régi ismerőseim: legalább húsz év óta állandóan rájuk hivatkozik.

– Ó, ha tudná, mit szenvedek!

– Remélem, túléli, és megéri még, hogy sok fiatalember költözik erre a környékre, akinek négyezer font az évi jövedelme.

– Hiába jönnének húszan is ide, ha nem akarja őket meglátogatni.

– Szentül ígérem, hogy valamennyiüket végiglátogatom, persze ha már mind a húsz itt lesz.

Mr. Bennet alkatában oly különös módon keveredett a fúrge elme, a gunyoros modor, a tartózkodás és a szeszély, hogy felesége huszonhárom évi tapasztalat után sem értette meg jellemét. Mrs. Bennetet könnyebb volt kiismerni: gyarló eszű, csekély tudású, hullámzó kedélyű asszony volt. Mikor elégedetlenség kínozta, idegesnek képzelte magát. Élete feladatának azt tartotta, hogy férjhez adja leányait, vigaszt a látogatásokban és a pletykákban talált.

2. fejezet

Mr. Bennet az elsők között tette tiszteletét Mr. Bingley-nél. Mindjárt kezdetben úgy döntött, hogy meglátogatja, bár feleségének az utolsó pillanatig azt hajtogatta, hogy nem keresi fel, s az asszony a látogatásról csak a következő este szerzett tudomást. A dolog a következőképpen derült ki. Mr. Bennet a második leányát figyelte, aki éppen kalapot díszített, majd hirtelen e szavakkal fordult hozzá:

– Remélem, Lizzy, a kalap tetszeni fog Mr. Bingley-nek is.

– Nem áll módunkban megtudni, mi tetszik Mr. Bingley-nek – mondta Mrs. Bennet szemrehányóan –, hiszen nem látogatjuk meg.

– De arról megfeledekzik, mama – mondta Elizabeth –, hogy találkozni fogunk vele társaságban, s Mrs. Long megígérte, hogy bemutatja nekünk.

– Csak nem képezed, hogy Mrs. Long ezt megtenné? Neki magának is két unokahúga van. Önző, képmutató nőszemély, nem várok tőle semmi jót.

– Én sem – tette hozzá Mr. Bennet –, s ezért örülök, hogy nem szorulunk a szolgálataira.

Mrs. Bennet nem méltatta férjét válaszra, de mivel nem tudott magán uralkodni, egyik lányába kötött bele:

– Ne köhögj már annyit, Kitty, az isten szerelmére! Kíméld kissé az idegeimet, tönkremennek belé.

– Kitty meggondolatlanul szokott köhögni – jegyezte meg az apja –, nem a kellő időben.

– Nem szórakozásból köhögök – felelte Kitty durcásan.

– Mikor lesz a következő bál, Lizzy?

– Holnaphoz két hétre.

– Igen, akkor! – kiáltott Mrs. Bennet. – Mr. Long pedig csak előtte levő nap érkezik vissza; így hát be sem mutathatja Mr. Bingley-t, mert ő maga sem ismeri még akkor.

– Így hát, drágám, lefőzheti a barátnőjét, mert maga mutathatja be neki Mr. Bingley-t.

– Lehetetlen, Bennet, lehetetlen, hiszen magam sem ismerem. Miért kínozz ennyire?

– Lám, ez megfontolt beszéd. Kétheti ismeretség valóban igen rövid – ennyi idő alatt nem lehet egy embert kiismerni. De ha mi nem vállaljuk, lesz más, aki vállalja. Elvégre Mrs. Longot és unokahúgait sem lehet megfosztani az esélytől; ő bizonyára szívességnek fogja ezt tekinteni, s ha maga nem hajlandó erre a szolgálatra, én vállalom.

A leányok apjukra bámultak. Mrs. Bennet csak ennyit mondott:

– Ostobaság, merő ostobaság!

– Miért e heves tiltakozás? – kérdezte Mr. Bennet. – Talán ostobaságnak tartja a bemutatkozás formáit és jelentőségét? Ebben nem értek egyet teljesen magával. Mi a véleményed, Mary? Tudom, hogy a kisasszony sokat töpreng, komoly könyveket olvas, és kivonatot készít belőlük.

Mary valami nagyon okosat akart felelni, de nem tudta, mit.

– Amíg Mary a gondolatait rendezi – folytatta az apja –, térjünk vissza Mr. Bingley-re.

– Mr. Bingley-vel már torkig vagyok! – csattant fel az asszony.

– Ezt igazán sajnálom; de miért nem szólt nekem előbb? Ha délelőtt tudtam volna, semmi esetre sem látogatom meg. Kár, hogy így történt; de mivel már tiszteletemet tettem nála, nem zárkozhatunk el az ismeretség elől.

A hölgyek meglepődtek – Mr. Bennet éppen ezt akarta elérni –; felesége talán a leányain is túltett, bár amikor az első örömkítörés lecsendesedett, kijelentette, hogy kezdettől fogva ezt várta.

– Milyen kedves magától, drága Bennet! Tudtam, hogy végül enged a rábeszélésnek. Tudtam, jobban szereti maga a lányait, sem hogy ilyen ismeretséget elszalasszon. Ó, milyen boldog vagyok! És hogy megtréfált bennünket! Még délelőtt meglátogatta, de nekünk eddig egy szót sem szólt.

– Most aztán kööhöghetsz, Kitty, amennyi jólesik – mondta Mr. Bennet, s közben kiment a szobából, mert már unta felesége elragadtatását.

– Milyen nagyszerű apátok van, lányok – szólalt meg Mrs. Bennet, mihelyt az ajtó becsukódott. – Nem tudom, valaha is meghálálhatjátok-e a jóságát – vagy akár az enyémet is. Mondhatom, a mi korunkban nem nagy öröm mindennap új ismerősöket szerezni; de a ti kedvetekért mindent megteszünk. Lydia, szívem, bár te vagy a legfiatalabb, biztosra veszem, hogy Mr. Bingley felkér táncra a következő bálon.

– Ó, egy cseppet sem félek! – jegyezte meg Lydia öntelten. – Igaz, én vagyok a legfiatalabb, de a legmagasabb is.

Egész este találgatták, mikor fogja Mr. Bingley visszaadni a látogatást, és már azon tűnődtek, mikorra hívják meg vacsorára.

3. fejezet

Mrs. Bennet hiába kíváncsiskodott: öt leánya segítségével sem bírta férjét rávenni, hogy megfelelő leírást adjon Mr. Bingley-ről. Különféle módon ostromolták: leplezetlen kérdésekkel, agyafúrt feltevésekkel, távoli célzásokkal – de Mr. Bennet valamennyiük ügyességét kijátszotta, s végül kénytelenek voltak szomszédnőjük, Lady Lucas közvetett értesüléseivel megelégedni. Lady Lucas igen kedvező véleményt adott. Férje, Sir William el volt ragadtatva Mr. Bingley-től; egészen ifjú, feltűnően jóképű, rendkívül kellemes fiatalember, s ami a legfontosabb, a következő bálon nagy társasággal fog megjelenni. Ki várhatna ennél többet? Aki a táncot szereti, legjobb úton van a szerelem felé; így hát vérmes reményeket tápláltak Mr. Bingley szívét illetően.

– Ha az egyik lányom révbe jut Netherfieldben – mondta Mrs. Bennet férjének –, és a többiek is mind jó férjet találnak, akkor más kívánságom nincsen.

Mr. Bingley néhány nap múlva viszonzta Mr. Bennet látogatását, és körülbelül tíz percet töltött vele a könyvtárszobában. Abban reménykedett, hogy a fiatal hölgyeket is üdvözölheti, mert sokat

hallott a szépségükről, de csak apjukkal találkozott. A hölgyek valamivel szerencsésebbek voltak, mert egy emeleti ablakból megálapíthatták, hogy Mr. Bingley kék kabátot visel, és fekete lovon érkezett.

Nem sokkal ezután meghívták vacsorára. Mrs. Bennet már összeállította a fogásokat, amelyekkel háziasszonyként kívánt tündökölni, de Mr. Bingley válasza az utolsó pillanatban az egész dolgot elhalasztotta. Közölte, hogy másnap a városba kell utaznia, ezért nem fogadhatja el megtisztelő meghívásukat stb. Mrs. Bennetet egészen lesújtotta a válasz. El sem tudta képzelni, milyen elfoglaltsága lehet Londonban ilyen rövid idővel azután, hogy Hertfordshire-be érkezett; már-már attól tartott, hogy Mr. Bingley állandóan ide-oda utazik, s nem telepszik meg Netherfieldben, ahogy tőle elvárta. Lady Lucas kissé csillapította aggodalmait, mert úgy vélte, hogy a fiatalember nagy társaságot akar összegyűjteni a bálra, s ezért utazott Londonba. Hamarosan híre ment, hogy Mr. Bingley tizenkét hölgyet és hét urat hoz magával. A leányokat lehangolta a hölgyek nagy száma; a bál előtti napon azonban megnyugodtak, mert értesültek, hogy Mr. Bingley tizenkét hölgy helyett csak hatot hozott magával Londonból, öt nővérét és egy unokanővérét. Mikor pedig a társaság belépett a bálterembe, kiderült, hogy csak öten vannak. Mr. Bingley, két nővére, az idősebbik nővér férje és még egy fiatalember.

Mr. Bingley jóképű, kellemes arckifejezésű és könnyed, természetes modorú úriember volt. Csinos, elegáns nővérein azonban meglátszott, hogy társaságbeli hölgyek. Sógorán, Mr. Hurstön meg csak annyi látszott, hogy úriember; barátja, Mr. Darcy azonban hamarosan magára vonta a terem figyelmét magas, előkelő alakjával, finom arcvonásaival és nemes tekintetével; öt perccel belépése után már körbejárt a hír, hogy évi tízezer font jövedelme van. Az urak

jóvágású férfinak minősítették, a hölgyek kijelentették, hogy sokkal csinosabb, mint Mr. Bingley. Az este első felében nagy csodálattal figyelték, amíg a modora visszatetszést nem keltett, és a hangulat ellene nem fordult: felfedezték ugyanis, hogy büszke, lenézi a társaságot, és méltóságán alulnak tartja, hogy köztük jól érezze magát. Akkor aztán hatalmas derbyshire-i birtokai ellenére is úgy döntöttek, hogy barátságtalan, kellemetlen a viselkedése, és össze sem lehet hasonlítani barátjával.

Mr. Bingley csakhamar megismerkedett minden jelentős személlyel a bálteremben; élénk volt és közvetlen, minden táncot végigtáncolt, haragudott, hogy a bálnak olyan hamar vége van, s megemlítette, maga is rendez házibált Netherfieldben. Az ilyen szeretetre méltó tulajdonságok önmagukért beszélnek.

Mennyire más volt a barátja! Mr. Darcy csak egy fordulót táncolt Mrs. Hursttel, egyet Miss Bingley-vel, kitért az elől, hogy más hölgyeknek is bemutassák, és aztán egész este fel-alá járkált a teremben, csak néha szólt egy-egy szót saját társaságához. Jelleméről kialakult az ítélet: a legbüszkébb, legkellemetlenebb ember a világon, s mindenki azt remélte, hogy soha többé nem teszi be ide a lábát.

Leghevesebb ellenségei közé tartozott Mrs. Bennet, akinek általában nem tetszett Mr. Darcy viselkedése, de ellenszenve személyes haraggá fokozódott, mert a fiatalember megsértette egyik leányát.

Mivel kevés volt a férfi, Elizabeth Bennet két táncot kénytelen volt végigülni; Mr. Darcy egy ideig elég közel állt hozzá, úgyhogy Miss Bennet végighallgatta Mr. Bingley-vel folytatott beszélgetését, aki pár percre odament a táncolóktól barátjához, és őt is táncba hívta.

– Gyere, Darcy – mondta Mr. Bingley –, ne húzódozz a tánctól. Rossz nézni, ahogy így egyedül, sután álldogálsz. Sokkal jobban teszed, ha táncolsz.

– Semmi kedvem sincs hozzá. Tudod, mennyire utálok a táncot, ha nem ismerem jól a páromat. Ilyen társaságban egyszerűen képtelen volnék rá. A nővéreid el vannak foglalva, a teremben pedig nincs még egy nő, akit felkérni nem volna számomra büntetés.

– Hitemre, én nem lennék ilyen kényes! – kiáltott Bingley. – Becsületszavamra mondom, soha életemben nem találkoztam ennyi kedves leánnyal, mint ma este; van köztük néhány rendkívül csinos.

– Az egyetlen csinos lány a teremben az, akivel te táncolsz – mondta Mr. Darcy, a legidősebb Miss Bennetre pillantva.

– Ó! A legszebb teremtés, akit életemben láttam! De ott ül mögötted az egyik húga, nagyon csinos, s bizonyára igen kellemes leány. Hadd kérem meg a páromat, mutasson be téged.

– Melyikre gondolsz? – kérdezte Darcy; megfordult, s egy pillanatra Elizabethre nézett; mikor azonban tekintetük találkozott, elfordította szemét, és hidegen ennyit mondott:

– Megjárja; de nem elég csinos ahhoz, hogy engem kísértésbe ejtsen; olyan hangulatban pedig jelenleg nem vagyok, hogy a mellőzött fiatal hölgyeket felkaroljam. Legjobban teszed, ha visszatérsz a párodhoz, és mosolyaiban sütkérezel, mert rám hiába pazarolod az idődet.

Mr. Bingley megfogadta a tanácsot, Mr. Darcy pedig tovább sétált. Elizabeth a helyén maradt, s nem mondhatni, hogy túlságosan barátságos érzéseket táplált iránta. De a történetet később jókedvűen, mosolyogva mesélte el barátnőinek, mert élénk, játékos kedélye volt, és minden nevetséges eset mulattatta.

Az egész család általában kellemesen töltötte az estét. Mrs. Bennet örömmel látta, hogy a netherfieldi társaság el van ragadtatva legidősebb leányától. Mr. Bingley kétszer is felkérte táncra, és a nővérei megkülönböztetett figyelemmel tüntették ki. Jane éppúgy örült

ennek, mint az édesanyja, de a maga nyugodt módján. Elizabeth együtt örült Jane-nel. Mary hallotta, hogy úgy emlegetik Miss Bingley-nek, mint a legműveltebb lányt a környéken; Catherine és Lydia pedig soha nem maradt táncos nélkül – az ő korukban még ezt tartották egyedül fontosnak a bálon. Ezért jó hangulatban tértek vissza Longbournba – ebben a faluban éltek, mint a helység legtekingintélyesebb lakosai.

Mr. Bennet még ébren volt. Ha jó könyv volt a kezében, megfledkezett az időről; ez alkalommal kíváncsian várta az este sikerét is, amelyhez annyi vérmes várakozás fűződött. Magában azt remélte, hogy felesége csalódní fog az idegenben; de hamarosan rájött, hogy egészen más történetet kell végighallgatnia.

– Ó, drága Bennet! – nyitott be a felesége az ajtón. – Pompás esténk volt, nagyszerű volt a bál. Bárcsak maga is ott lett volna. Jane olyan tetszést aratott, hogy szinte hihetetlen. Mindenki el volt tőle ragadtatva; Mr. Bingley is nagyon szépnek találta, kétszer is táncolt vele! Ő volt az egyetlen a teremben, akit másodszer is felkért. Először Miss Lucast kérte fel. Hogy bosszankodtam, mikor táncba indultak, de Charlotte egyáltalán nem tetszett neki, kinek is tetszhet az a lány? Mikor azonban Jane beállt a táncba, Mr. Bingley szeme rögtön megakadt rajta. Érdeklődött iránta, bemutatattatta magát, és felkérte a következő két fordulóra. A harmadik tánc két fordulójában Miss King volt a párja, a két negyedik fordulóban Maria Lucas, a két ötödikben megint Jane, a két hatodikban Lizzy, ami pedig a Boulanger...

– Ha rám is tekintettel lett volna – kiáltott fel Mr. Bennet türelmetlenül –, akkor feleannyit sem táncol! Az isten szerelmére, ne beszéljen többet Bingley táncosairól. Bárcsak már az első fordulónál kifícamította volna a bokáját!

– Ó, szívem – folytatta Mrs. Bennet –, egészen el vagyok tőle ragadtatva. Milyen rendkívül csinos férfi! S milyen bájosak a nővérei! Életemben senkin sem láttam még ilyen elegáns ruhákat. Mondhatom, Mrs. Hurst csipkegallérja...

Mr. Bennet ismét közbeszólt, s tiltakozott mindenféle divatbeszámoló ellen. Felesége kénytelen volt más tárgyra térni; sok keserűséggel és némileg túlozva adta elő Mr. Darcy felháborító udvariatlanságát.

– De biztosíthatom – tette hozzá –, Lizzy nem sokat veszít azzal, hogy nem nyerte meg Mr. Darcy tetszését: végtelenül kellemetlen, szörnyű ember, nem érdemes a kedvében járni. Hihetetlenül öntelt, magasan hordja az orrát! Pöffeszkedve járt-kelt, mintha tudja isten, ki volna! Az én lányom nem elég csinos, hogy vele táncoljon? Bár maga is ott lett volna, drágám, jól megadta volna neki! Ki nem állhatom azt az embert!

4. fejezet

Jane eddig csak óvatosan dicsérte Mr. Bingley-t, de amikor négyszemközt maradt hűgával, bevallotta, mennyire tetszik neki.

– Minden fiatalember példát vehetne róla – mondta –, olyan értelmes, jókedvű, élénk. Senkiben sem láttam még ilyen vonzó modort, ilyen könnyed, tökéletes jólneveltséget!

– Hozzá még csinos is – jegyezte meg Elizabeth. – Egy fiatalembertől ezt is elvárjuk, már amennyire tőle telik, a jellemére ez teszi fel a koronát.

– Nagyon hízelgő volt rám nézve, hogy másodszor is felkért. Ilyen figyelmességre nem számítottam.

– Te nem, de annál jobban számítottam rá én, a te nevedben. De éppen ez az egyik nagy különbség köztünk. Téged mindig meglep a bók és a figyelmesség, engem soha. Mi sem természetesebb, mint hogy újból felkért. Gondolod, nem látta, hogy legalább ötször olyan szép vagy, mint bármely más nő a teremben? Nincs semmi okod, hogy udvariasságáért hálás légy. Annyi bizonyos, hogy nagyon kellemes fiatalember. Neked adom. Tetszettek neked már ostobább emberek is.

– De kedves Lizzy!

– Tudod, te túlságosan hajlasz arra, hogy általában szeresd az embereket. Senkiben sem látsz hibát, az egész világ jó és kellemes a te szemedben. Soha életemben nem hallottam, hogy valakiről is rosszat mondtál volna.

– Nem akarok senkit sem elhamarkodva megítélni; de mindig csak azt mondom, amit gondolok.

– Tudom, hogy így van, s éppen ezen csodálkozom. Benned anynyi a józan ész – hogyan lehetsz hát ilyen őszintén vak mások ostobaságával, dőreségével szemben? A színlelt őszinteség elég gyakori, lépten-nyomon találkozunk vele. De őszintének lenni hivalkodás és minden mellékgondolat nélkül, meglátni a jót mindenki jellemében, és még jobbnak feltüntetni, elhallgatni a rosszat – ezt csak te tudod. Neked persze Mr. Bingley nővérei is tetszenek, pedig a modoruk nem olyan kellemes, mint a fivérüké.

– Elsőre nem; de ha az ember beszélgetni kezd velük, rögtön felfedezi, milyen kedvesek. Miss Bingley az öccsénél fog lakni, ő vezeti majd a házat. Nagyon tévednék, ha nem bizonyulna igen bájos és kellemes szomszédnak.

Elizabeth csendben hallgatta nővérét, pedig más volt a meggyőződése. A két Bingley nővér viselkedése a bálon nem arra vallott, hogy súlyt vetnek mások tetszésére. Elizabeth élesebb szemű volt, mint Jane, s kevésbé alkalmazkodó természetű. Nem is halmozták el annyi figyelmességgel, ami elhomályosíthatta volna ítéletét, s ezért nem tudott osztozni nővére kedvező véleményében. A Bingley nővérek igazi társaságbeli hölgyek voltak – élénkek és jókedvűek, ha úgy esett nekik jól, barátságosak azokkal, akikkel akartak –, de valójában gőgös, öntelt teremtések. Elég csinosak voltak, az egyik londoni magánintézetben nevelkedtek, vagonuk húszezer fontra

rúgott, de megszokták, hogy jövedelmükön felül költsenek, és csak előkelő emberek társaságát keresték; így hát véleményük szerint minden joguk megvolt arra, hogy fenn hordják az orrukat, másokat pedig lenézzenek. Tekintélyes észak-angliai családból származtak, s ez a körülmény mélyebb nyomot hagyott emlékezetükben, mint az, hogy öccsük vagyona, s az övék is, kereskedésből eredt.

Mr. Bingley majd százezer font vagyont örökölt apjától, aki földbirtokot akart szerezni, de nem érthette meg terve megvalósulását. Fiának ugyanez volt a szándéka, néha körül is nézett egyik-másik grófságban.

Most azonban, hogy szép kastélyhoz jutott és vadászati jogot is szerzett, sokan úgy vélték – már akik ismerték Mr. Bingley kényelmes természetét –, hogy egész életét Netherfieldben fogja leélni, s a birtokvásárlást a következő nemzedékre hagyja.

Nővérei egyre unszolták, hogy vásároljon birtokot; mégis, bár öccsük csak bérlőként telepedett le, Miss Bingley egyáltalán nem vonakodott, hogy a háziasszony tisztét töltse be az asztalfőn, Mrs. Hurst pedig, akinek a férje inkább előkelő volt, mint vagyonos, időnként szívesen tekintette otthonának öccse házat.

Két év sem telt még el, mióta Mr. Bingley nagykorú lett, amikor egy véletlen ajánlás arra bírta, hogy megsejmelje a netherfieldi kastélyt. A szemle félóráig tartott, Mr. Bingley-nek megtetszettek a tágas szobák és a kastély fekvése, készpénznek vette a tulajdonos dícséretét, és tüstént kibérelte a házat.

Darcyhoz állhatatos barátság fűzte, élesen eltérő jellemük ellenére. Darcy könnyed, nyílt, hajlékony természete miatt kedvelte Bingley-t, bár lelki alkatuk nem is lehetett volna ellentétesebb, s bár a maga természetével sohasem látszott elégedetlennek. Bingley feltétlenül bízott Darcy szilárd barátságában, s rendkívül nagyra

becsülte ítélőképességét. Kettőjük közül Darcy volt szellemileg fölényben – Bingley-t sem mondhatta senki korlátoltnak, de Darcy valóban okos volt. Gögös, zárkózott, nehezen kielégíthető, modora pedig, noha kifogástalan, nem volt megnyerő. Ebben a tekintetben határozottan barátja javára billent a mérleg. Bárhol jelent is meg, Bingley biztosra vehette, hogy megkedvelik, Darcy viszont folyton megsértette az embereket.

Jellemző az a mód, ahogyan a merytoni bálról beszélgettek. Bingley azt tartotta, hogy soha életében nem találkozott kellemesebb emberekkel és csinosabb lányokkal. Mindenki szívesen és figyelmesen bánt vele, nyoma sem volt a merev feszélyezettségnek, pillanatok alatt mindenkivel megismerkedett a teremben; ami pedig Miss Bennetet illeti, nála szebb angyalt el sem tudott képzelni. Darcy viszont a jelenlevők közül keveset talált szépnek, senkit sem előkelőnek; senki iránt nem érzett egy szikrányi érdeklődést sem, és tőlük sem kapott sem figyelmet, sem örömet. Miss Bennetről elismerte, hogy csinos, csak azt kifogásolta, hogy túlságosan sokat mosolyog.

Ebben Mrs. Hurst és húga is egyetértett – de azért Miss Bennet mégis nagyon tetszett nekik, el voltak tőle ragadtatva. Elismerték róla, hogy bájos teremtés, és szívesen fenntartották vele az ismeretséget. Mivel Jane így bájos teremtésnek minősült, Mr. Bingley e határozat alapján feljogosítva érezte magát, hogy úgy vélekedjék a leányról, ahogy jólesik.

5. fejezet

Nem messze Longbourntól élt egy család, Benneték jó barátai. Sir William Lucas régebben kereskedő volt Merytonban, meg lehetős vagyont gyűjtött, és lovagi rangra emelkedett, mivel polgármestersége idején ő szerkesztette a város üdvözlő iratát a királyhoz. A kitüntetés talán túlságosan is nagyra tartotta.

Megutálta az üzleti világot és unalmas életét a kis mezővárosban; ezért mindkettőt faképnél hagyta, és családjával együtt Merytontól körülbelül egy mérföldnyire telepedett le. Házát ettől kezdve Lucas-laknak nevezte, s itt önnön fontosságában gyönyörködött; az üzlet gondjait lerázva, mással sem foglalkozott, mint hogy barátságos képet mutatott az egész világnak. A rang büszkeséggel töltötte el, de nem tette fennhéjázóvá; ellenkezőleg, mindenkivel a lehető legfigyelmesebben bánt. Természetből fogva barátságos és előzékeny ember volt, a légynek sem ártott; a finom modort azután sajátította el, hogy az udvarnál bemutatták.

Lady Lucas igen derék asszony volt, nem túl okos ahhoz, hogy Mrs. Bennet ne találjon benne értékes szomszédot. Lucaséknak

több gyermekük volt, a legidősebbik huszonhét év körüli okos, értelmes leány, Elizabeth bizalmas barátnője.

Feltétlenül szükséges volt, hogy egy-egy bál után a Lucas és a Bennet kisasszonyok összeüljenek, és megbeszéljék a történeteket. A Lucas lányok most is mindjárt másnap délelőtt megjelentek Longbournban, hogy minden eseményt sorra vehessenek.

– Magának aztán jól kezdődött az este, Charlotte – mondta Mrs. Bennet udvarias önuralommal Miss Lucasnak. – Mr. Bingley magát kérte fel elsőnek.

– Igen, de a második partnere nyilván jobban tetszett neki.

– Ó... persze Jane-re gondol, mert Mr. Bingley kétszer táncolt vele. Ez valóban arra vallott, hogy Jane megtetszett neki... szinte bizonyosra veszem... hallottam is valamit... hogy mit, nem tudom pontosan... valamit Mr. Robinsonnal kapcsolatban.

– Talán Mr. Bingley és Mr. Robinson beszélgetésére gondol, amelyet véletlenül meghallottam; nem mondtam még el? Mr. Robinson megkérdezte, hogyan tetszik neki a merytoni társaság, nem gondolja-e, hogy sok csinos nő van a teremben, és melyiket találja közülük a legszebbnek? Az utolsó kérdésre Mr. Bingley rögtön rávágta: „Ó, természetesen a legidősebb Bennet kisasszonyt, ez nem is kétséges.”

– Szavamra, ez valóban határozott válasz volt... úgy hangzik, mintha... de azért lehet, hogy nem lesz az egészből semmi... az ember sohasem tudhatja.

– Nekem hasznosabb volt a fületem hegyeznem, mint neked, Elizabeth – jegyezte meg Charlotte. – Mr. Darcyra kevésbé érdemes figyelni, mint a barátjára, nemde? Szegény Eliza! Nem tudott rólad jobbat mondani, mint hogy „megjárja”.

– Nagyon kérem, ne beszélje be Lizzynek, hogy ezen a méltatlan bánásmódon bánkódni kell. Olyan kellemetlen férfi, hogy

valóban sajnálnám azt a leányt, aki neki megtetszenék. Mrs. Long azt mesélte nekem tegnap este, hogy Mr. Darcy félóra hosszat ült mellette, de egyszer sem nyitotta ki a száját.

– Egészen bizonyos ebben, mama? Nincs itt valami tévedés? – kérdezte Jane. – Én magam láttam, hogy Mr. Darcy beszélt vele.

– Igen, mert Mrs. Long megkérdezte tőle, hogy tetszik neki Netherfield, és ő nem térhetett ki a válasz elől... de Mrs. Long szerint nagyon rossz néven vette, hogy szólt hozzá.

– Miss Bingley azt mondta nekem – jegyezte meg Jane –, hogy Mr. Darcy mindig szűkszavú, kivéve ha bizalmas baráti körben van; olyankor igen kellemes a viselkedése.

– Nem hiszek ebből egy szót sem, szívem. Ha valóban olyan kellemes a modora, akkor Mrs. Longgal is beszélgetett volna. De én sejttem, hogy áll a dolog. Mindenki azt meséli, hogy majd szétveti a gög.

Valahogy megtudhatta, hogy Mrs. Longnak nincs hintója, és bérkocsin jött a bálba.

– Mit bánom én, hogy nem állt szóba Mrs. Longgal; csak azt sajnálom, hogy Elizával nem táncolt – mondta Miss Lucas.

– A te helyedben, Lizzy, legközelebb visszautasítanám, ha felkérne – figyelmeztette az anyja.

– Azt hiszem, mama, nyugodt lélekkel megígérhetem, hogy soha életemben nem fogok vele táncolni.

– Mr. Darcy büszkesége engem nem bánt annyira, mint a másoké – jegyezte meg Miss Lucas –, mert nála van rá mentség. Nem lehet csodálkozni, ha egy ilyen feltűnően jóképű fiatalember, aki nek a szerencse előkelő származást, vagyont, mindent megadott, nagyra tartja magát. Szinte azt mondhatnám, joga van a büszkeségre.

– Ebben tökéletesen igazad van – felelte Elizabeth –, és én könnyen megbocsátanám az ő büszkeségét, ha nem sértette volna meg az enyémet.

– A büszkeség – jelentette ki Mary, aki szeretett hivalkodni tartalmás gondolataival – véleményem szerint igen gyakori hiba. Olvasmányaim alapján meg vagyok róla győződve, hogy rendkívül elterjedt, az emberi természet különösen hajlamos rá, s kevesen vannak, akik valamely valódi vagy képzelt jó tulajdonságon felbátorodva ne táplálnák magukban az önelégültség érzését. A hiúság és a büszkeség két különböző dolog, bár e szavakat gyakran felcserélik. Az ember lehet büszke, anélkül hogy hiú lenne. A büszkeség inkább azzal függ össze, hogy mi a véleményünk önmagunkról, a hiúság azzal, hogy milyen legyen rólunk mások véleménye.

– Lennék csak olyan gazdag, mint Mr. Darcy – kiáltott fel az egyik Lucas fiú, aki szintén eljött a nővéreivel –, nem törődnek azzal, hogy büszkének gondolnak-e vagy sem! Egy falka vadászkutyát tartanék, és mindennap meginnék egy üveg bort.

– Akkor sokkal többet innál, mint amennyit szabad – csapott le rá Mrs. Bennet –, s ha meglátnálak, rögtön elvinném tőled az üveget.

A fiú kijelentette, hogy nem engedné, Mrs. Bennet azt hajtogatta, hogy igenis elvinné, s a vita csak a látogatással együtt fejeződött be.

6. fejezet

A longbourni hölgyek rövidesen meglátogatták a netherfieldieket, és azok illő formában viszonzták a látogatást. Miss Bennet vonzó modora egyre jobban megnyerte Mrs. Hurst és Miss Bingley tetszését; s bár anyját elviselhetetlennek találták, húgaival pedig jóformán szóba sem álltak, a két idősebbik Bennet lánnyal hajlandók voltak elmélyíteni az ismeretséget. Jane a legnagyobb örömmel fogadta ezt a figyelmességet, de Elizabeth még akkor is úgy látta, hogy mindenkiel gőgösen bánnak, húgaival is alig tesznek kivételt, s nem tudta őket megkedvelni, noha Jane iránti tartózkodó kedvességüket megbecsülte, mivel az minden bizonnyal Mr. Bingley vonzalmának jele és eredménye volt. Minden találkozásuk alkalmával meglátszott, hogy Bingley bámulatot érez Jane iránt; Elizabeth szemében ugyancsak nyilvánvaló volt, hogy Jane enged a vonzalomnak, amely az első pillanattól fogva felébredt benne, és azon az úton van, hogy komolyan beleszeressen Bingley-be. Elizabeth mégis örömmel gondolt arra, hogy az emberek nemigen fogják felfedezni a vonzalom titkát, mert Jane lelkében az erős érzés kiegyensúlyozott kedéllyel és derűs modorral párosult, s ez megvédte

őt az arcátlanok gyanakvó kíváncsiságától. Ezt a meggyőződését bárátnőjével, Miss Lucasszal is közölte.

– Ilyen esetben – felelte Charlotte – talán kellemes megtéveszteni a világot, de a túlzott óvatosság néha hátrányos is lehet. Ha a nő az érdekelt férfi előtt ily ügyesen titkolja érzelmeit, esetleg elszalasztja az alkalmat, hogy magához láncolja; akkor pedig sovány vigasz az a tudat, hogy a világ nem gyanít semmit. A vonzalomhoz rendszerint annyi hála vagy hiúság tapad, hogy veszélyes dolog azt teljesen magára hagyni. Kezdetben még szabad a szívünk – mi sem természetesebb, mint hogy egyik személyt jobban kedveljük a másikkal; de igazán beleszeretni valakibe minden bátorítás nélkül: ehhez kevés embernek van mersze. Tíz közül kilenc esetben a nő okosabban teszi, ha több érzelmet mutat, mint amennyit érez. Bingley-nek tetszik a nővéred, ez kétségtelen; de talán meg is marad a tetszésnél, ha Jane nem megy félúton elébe.

– De hiszen elébe megy, amennyire a természete megengedi. Ha én észrevettem, hogy kedveli Bingley-t, akkor azt a férfinak is látnia kell, hacsak nem ostoba tuskó.

– Ne felejtse el, Eliza, hogy ő nem ismeri Jane természetét úgy, mint te.

– De ha a nőnek tetszik egy férfi, és nem is igyekszik ezt titkolni, a férfinak is rá kell jönnie.

– Talán rá is jön, ha elég sokszor látja. Bingley és Jane elég gyakran találkoznak ugyan, de sohasem töltenek órákat együtt; mivel pedig mindig nagy társaságban látják egymást, sok férfi és nő között, nem fordíthatják a találkozás minden pillanatát beszélgetésre. Jane-nek ezért minden félórát ki kellene aknáznia, amikor lekötheti Bingley figyelmét. Ha már egyszer biztosította magának, akkor bőven lesz ideje beleszeretni, amennyire jólesik.

– Nem is rossz terv – felelte Elizabeth –, ha csak arról van szó, hogy valaki jól kíván férjhez menni; magam is talán ezt tenném, ha gazdag férjet vagy akármilyen férjet akarnék fogni. De Jane nem így érez, cselekedeteit nem irányítja ilyen szándék. Jelenleg még afelől sem lehet bizonyos, milyen erős az ő vonzalma, s mennyire felel meg a józan észnek. Mindössze két hete ismeri Bingley-t, négy fordulót táncolt vele Merytonban, egy délelőtti látogatást tett netherfieldi házában, azóta pedig négyszer vacsorázott a társaságában. Ez még nem elég ahhoz, hogy megismerje a jellemét.

– Persze hogy nem – legalábbis ahogy te előadod. Ha csupán vacsorázott volna vele, legfeljebb annyit tudna róla, jó étvágya van-e vagy sem. De ne felejtse el, hogy négy estét együtt töltöttek, négy este pedig nagy idő!

– Igen, ezen a négy estén megállapíthatták, hogy a huszonegyest mindketten jobban szeretik a máriásnál; de ami egyéb fontos jellemvonásaikat illeti, nem hiszem, hogy sokat tudtak meg egymásról.

– Nos – mondta Charlotte –, én tiszta szívből sikert kívánok Jane-nek; s ha holnap férjhez menne Bingley-hez, véleményem szerint éppen annyi esélye volna a boldogságra, mintha egy álló esztendeig tanulmányozná a jellemét. A boldog házasság tisztán véletlen dolga. Bármilyen jól ismerték a jövőző házastársak egymás természetét, bármennyire hasonló hajlamaik voltak a házasság előtt, ez cseppet sem mozdítja elő boldogságukat. Később mindig ellentétek fejlődnek ki köztük, s ez elég ok a súrlódáshoz. Legjobb, ha az ember minél kevesebbet tud a másik hibáiról, akivel az életét le kell élnie.

– Mulatságos elveid vannak, Charlotte, de mit sem érnek. Magad is tudod, hogy nem érnek semmit, s hogy te sem rendeznéd be szerintük az életedet.

Elizát lekötötte Mr. Bingley figyelmessége Jane iránt, s közben nem gyanította, hogy ő maga is bizonyos érdeklődést ébresztett Bingley barátjában. Mr. Darcy eleinte alig ismerte el róla, hogy csinos; a bálon nem tartozott bámulói közé, mikor pedig újból találkoztak, csak azért nézett rá, hogy bírálhassa. De miután önmagát és barátait meggyőzte, hogy a leánynak jóformán egyetlen szép arcvonása sincs, rájött arra, hogy sötét, kifejező szeme szokatlanul értelmessé teszi az arcát. Ezt a felfedezést egyéb nyugtalanító felfedezések követték. Bár kritikus szemmel nézte, és látta, hogy Elizabeth alakja távolról sem tökéletesen arányos, mégis kénytelen volt elismerni, hogy termete könnyed és kecses. Hiába állapította meg, hogy modora nem az előkelő világé, közvetlen játékossága őt is megragadta. Elizabeth mindebből semmit sem sejtett; az ő szemében Darcy csupán az az ember volt, aki mindenütt kellemetlenné tette magát, és őt sem tartotta elég csinosnak, hogy táncoljon vele. Darcy szerette volna a lányt jobban megismerni; beszélgetni ugyan még nem beszélgetett vele, de figyelte, amint másokkal társalog. Elizabeth észrevette ezt. Éppen Sir William Lucaséknál voltak, ahol nagy társaság gyűlt össze.

– Mit akarhat ez a Darcy? – kérdezte Charlotte-tól. – Folyton füllet, mialatt Forster ezredessel beszélgettem.

– Erre a kérdésre csak ő maga tudna válaszolni.

– Ha továbbra is így viselkedik, okvetlenül tudomására hozom, hogy hallgatósága nem került el figyelmemet. Nagyon gúnyos a szeme, s ha nem támadok rá, még a végén félni kezdek tőle.

Darcy hamarosan feljűk indult, bár semmi jelét sem adta, hogy beszélgetni óhajt. Miss Lucas kötekedve felszólította barátnőjét, hogy hozza szóba a dolgot; Elizabeth nem is habozott, hanem Darcyhoz fordult, és ezt mondta:

– Nem gondolja, Mr. Darcy, hogy igen ékesszólóan beszéltem az imént, amikor Forster ezredet gyötörtem, hogy rendezzen bált Merytonban?

– Nagy eréllyel beszélt, de ha bálról van szó, a hölgyek mindig erélyesek.

– Látom, szigorúan ítél meg bennünket.

– Most aztán rajta a sor, hogy meggyötörjük – mondta Miss Lucas. – Kinyitom a zongorát, Eliza; tudod jól, ezután mi következik.

– Mondhatom, furcsa egy barátnő vagy! Folyton azt akarod, hogy mindenkinek zongorázzam és énekeljek! Ha hiú lennék zenei tehetségemre, felbecsülhetetlen segítséget jelentenél; így azonban inkább nem ülök le olyanok elé, akik a legjobb művészekhez szoktak. – Mikor azonban Miss Lucas nem engedett, Elizabeth hozzátette: – Rendben van, játszom, ha kell. – Majd komolyan Darcyra pillantott, és így folytatta: – Van egy régi jó mondás, mindenki ismeri errefelé: „Tartsd vissza a lélegzeted, hogy lehűthesd a leveded.” Én is kímélem a torkomat, hogy annál jobban énekelhessek.

Elizabeth előadása élvezetes volt, de távolról sem művészi. Egy-két dalt elénekelt, de még mielőtt újrázhatott volna, máris ott termett a zongora mellett Mary húga, és sietve elfoglalta a helyét. Ő volt az egyetlen csúnya lány a családban, s ezért nagy igyekezettel képezte magát, és alig várta, hogy minden alkalommal fitogtathassa tudását.

Marynek nem volt sem tehetsége, sem ízlése. A hiúság szorgalomra ösztökélte, de egyúttal tudálékos és öntelt modort fejlesztett ki benne, s ez akkor is károsan hatott volna előadására, ha magasabb

színvonalat ért volna el. Elizabeth könnyed és mesterkéletlen jártékát sokkal nagyobb élvezettel hallgatták, pedig feleolyan jól sem játszott. Mary egy hosszú hangversenymű után skót és ír dalokkal aratott dicséretet és sikert; a dalokat húgai rendelték, akik a terem végében buzgón táncra perdültek néhány Lucas csemetével meg két-három tiszttel.

Mr. Darcy a közelükben állt, és magában méltatlankodott, hogy minden társalgás kizárásával így ütik agyon az estét. Annyira elmerült gondolataiban, hogy észre sem vette a mellette álló Sir William Lucast, amíg az rá nem kezdte:

– Milyen bájos szórakozás ez a fiatalság számára, Mr. Darcy! Hiába, a táncnak nincs párja. Az én szememben ez a művelt társadalom egyik legkifinomultabb kedvtelése.

– Minden bizonnyal, uram, amellett az az előnye is megvan, hogy a világ kevésbé művelt társadalmában is gyakorolják. Minden vadember tud táncolni.

Sir William csak mosolygott.

– Az ön barátja pompásan táncol – folytatta kis szünet után, mikor Bingley is csatlakozott a táncolókhöz –, s nem kétlem, hogy ön is jártas ebben a tudományban, Mr. Darcy.

– Azt hiszem, uram, Merytonban látott már engem táncolni.

– Valóban, s a látvány nem csekély élvezetet nyújtott nekem. Gyakran táncol az udvarnál?

– Sohasem, uram.

– Nem gondolja, hogy ezzel a figyelmességgel tartozik uralkodója lakhelyének?

– Ezt a figyelmességet minden lakhelyen elkerülöm, amennyiben mód van rá.

– Szabad azt következtetnem, hogy Londonban háza van?

Mr. Darcy meghajolt.

– Egy időben én is gondoltam arra, hogy a fővárosba költözöm, mert szeretem az előkelő társaságot; de kissé aggódtam, hogy Lady Lucasnak esetleg nem tesz jót a londoni levegő.

Sir William válasz reményében szünetet tartott, de társa nem volt hajlandó felelni. Ebben a pillanatban Elizabeth közeledett feléjük; Sir William hirtelen igen lovagias cselekedetre határozta el magát; és odakiáltott a leánynak:

– Drága Miss Eliza, hát maga miért nem táncol? Mr. Darcy, engedje meg, hogy bemutassam ennek az ifjú hölgynek, nála jobb táncost nem is kívánhat. Biztosra veszem, hogy ennyi szépségnek ön sem tud ellenállni. – Ezzel megfogta Elizabeth kezét, hogy Darcyéba tegye, aki rendkívül meg volt ugyan lepve, de nem húzódozott; a leány azonban tüstént visszavonta kezét, s kissé zavartan fordult Sir Williamhez:

– Nem, uram, egyáltalán nem szándékozom táncolni. Kérem, ne gondolja, hogy azért jöttem erre, mintha táncost akarnék magamnak fogni.

Mr. Darcy komoly és udvarias hangon kérte, hogy tisztelje meg, és nyújtsa kezét a tánchoz, de hiába. Elizabeth szilárdan kitarzott elhatározásánál, még Sir William sem rendíthette meg, bárhogy igyekezett rábeszélni.

– Maga olyan kitűnően táncol, Miss Eliza, hogy kegyetlenség, ha megtagadja tőlem azt az örömet, hogy táncolni lássam; és bár Mr. Darcy általában nem híve ennek a szórakozásnak, bizonyára hajlandó lesz bennünket egy félóra lekötelezni.

– Mr. Darcy maga a megtestesült udvariasság – jegyezte meg Elizabeth mosolyogva.

– Valóban az; de ha megfontoljuk az okot, drága Miss Eliza, nem csodálkozhatunk készségén; mert hiszen ki emelhetne kifogást ilyen partner ellen?

Elizának pajkosan villant meg a szeme, és elfordult. Ellenkezése egyáltalán nem ártott neki Mr. Darcy szemében, aki bizonyos benső melegséggel gondolt a leányra, amikor Miss Bingley megszólította:

– Hadd találjam ki, min tűnődik!

– Nem megy az olyan könnyen.

– Azon gondolkozik, milyen kibírhatatlan volna, ha sok estét így kellene töltenie, ilyen társaságban. Higgye el, teljesen igazat adok magának. Soha életemben nem bosszankodtam ennyit! Micsoda ízetlen, lármás mulatozás; miféle üresfejű és mégis öntelt emberek! Mit nem adnék, ha az ön gúnyos magyarázatát hallhatnám róluk!

– Biztosíthatom, hamis nyomon jár. Sokkal kellemesebb gondolatok foglalkoztattak. Azon tűnődtem, milyen nagy gyönyörűséget szerezhet egy szép szempár, ha egy csinos nő arcából tekint reánk.

Miss Bingley azonnal Mr. Darcy arcára szegezte tekintetét, s tudni akarta, melyik hölgy ihlette őt ilyen elmélkedésre.

– Miss Elizabeth Bennet – jelentette ki Darcy szemrebbenés nélkül.

– Miss Elizabeth Bennet! – ismételte Miss Bingley. – Szólni sem tudok a meglepetéstől! Mikor nyerte meg így a szívét? S ha szabad kérdezni, mikor kívánhatok maguknak síríg tartó boldogságot?

– Mindjárt gondoltam, hogy ezt fogja kérdezni. A hölgyek képelete igen gyorsan száguld, s egy pillanat alatt a tetszéstől a szerelemig, a szerelemtől a házasságig szökken. Tudtam előre, hogy gratulálni fog nekem.

– Nos, ha ilyen komolyan fogja fel a dolgot, akkor máris végleg elintézettnek tekintem. Bájós anyósa lesz, mondhatom, és persze állandóan magukkal lakik majd a pemberley-i kastélyban.

Darcy rendületlen közönnyel hallgatta, hogy Miss Bingley így mulat rajta; mivel pedig a fiatalember nyugalma arra vallott, hogy nincs semmi veszély, Miss Bingley szabadon ontotta szellemességeit.

7. fejezet

Mr. Bennet vagyona jóformán csak kétezer font évjáradék-
ból állott. Leányait súlyosan érintette az a kikötés, hogy a járadék,
férfi örökös hiányában, halála esetén egy távoli rokonra száll; anyjuk
vagyona pedig, noha az asszony társadalmi helyzetéhez képest jelen-
tékeny volt, nem pótolhatta az atyai vagyon hiányait. Mrs. Bennet
apja ügyvéd volt Merytonban, és négyezer fontot hagyott leányára.

Mrs. Bennet nővére egy Philips nevű férfihöz ment feleségül, aki
régebben apjuk ügyvédbojtára volt, majd később átvette az irodát;
bátyja pedig, egy tisztos kereskedő, Londonban élt.

Longbourn csak egy mérföldre feküdt Merytontól, s így könnyen
elérhető volt a fiatal hölgyeknek. Hetenként háromszor-négyszer
kedvük támadt átsétálni, hogy meglátogassák nagynénjüket, és be-
nézzenek egy közeli divatáruboltba. A család két legfiatalabb tagja,
Catherine és Lydia, különösen gyakran tett ilyen rokoni látogatást;
lelkük üresebb volt, mint nénjeiké, s ha jobb dolguk nem akadt,
egy merytoni sétával elütötték a délelőttöt, és témát is találtak az
esti társalgáshoz; bármilyen eseménytelen is általában a vidéki élet,
mindig sikerült valami érdekes hírt megtudni nagynénjüktől. Újság

és örömhír most éppen akadt, mert nemrég egy ezred katonaság érkezett a szomszédba, azzal, hogy ott töltik az egész telet, s Merytonban ütötték fel a főhadiszállásukat.

A nagynénjüknél tett látogatások révén most a legérdekesebb értesüléseket szerezték. A lányok ismeretei a tisztek nevére és kapcsolataira vonatkozólag napról napra gyarapodtak. Szálláshelyük nem maradt előttük sokáig titok, végül pedig magukkal a tisztekkel is kezdtek megismerkedni. Mr. Philips valamennyiüket végiglátogatta, s ezzel unokahúgainak addig ismeretlen boldogság forrását nyitotta meg. Egyébről nem is tudtak már beszélni, csak a tisztekről, s Mr. Bingley hatalmas vagyona, melynek pusztá említése is fellelkesítette anyjukat, az ő szemükben értéktelenné törpült, ha egy zászlós egyenruhájával hasonlították össze.

Egyik reggel is éppen a tisztekről áradoztak. Apjuk végighallgatta őket, majd hidegen megjegyezte:

– Ebből a sok összevissza fecsegségből azt veszem ki, hogy ti ketten a legostobább libák vagytok az egész környéken. Régebben is sejtettem ezt, de most már meg vagyok róla győződve.

Catherine zavarba jött, és nem válaszolt; Lydia viszont rá sem hederített apjára, hanem tovább rajongott Carter kapitányért, s azt a reményét fejezte ki, hogy a nap folyamán még találkozik vele, mert a kapitánynak másnap Londonba kell utaznia.

– Egészen elképeszt, drágám – mondta Mrs. Bennet –, hogy ilyen könnyen hajlandó ostobának tartani tulajdon gyermekeit. Ha netalán másokéről gondolnék is rosszat, az enyéimet a világ minden kincséért sem becsmérelném.

– Remélem, azt is mindig tisztán fogom látni, ha gyermekeim ostobák.

– Igen ám, de a mieink egytől egyig nagyon értelmesek.

– Örömmel állapíthatom meg, hogy ez az egyetlen dolog, ami-
ben nem értünk egyet. Mindig azt reméltem, hogy nézeteink a leg-
apróbb részletekben is egyezni fognak, de ezen a ponton kissé eltér
a véleményem, mert két legifjabb leányunkat szerfelett ostobának
tartom.

– Drága Bennet, ilyen fiatal leányoktól nem várhatja el, hogy
olyan okosak legyenek, mint az apjuk vagy az anyjuk. Ha annyi
idősek lesznek, mint mi, bizonyára ők sem fognak többé kato-
natisztekre gondolni. Emlékszem, volt idő, amikor nekem is na-
gyon tetszett a piros zubbony – szívem mélyén még ma is tetszik.
És ha egy elegáns fiatal ezredes, öt-hatezer font évi jövedelemmel,
megkérné az egyik lányomat, bizony nem mondanék nemet. Mi-
lyen jól festett Forster ezredes a minap a Sir Williamék estélyén az
egyenruhában!

– Mama! – kiáltott fel Lydia. – A néni azt meséli, hogy Forster
ezredes és Carter kapitány már nem jár oly gyakran Miss Watson-
hoz, mint eleinte: mostanában sokszor látja őket Clarke könyves-
boltjában vásárolni.

Mrs. Bennet nem felelhetett, mert az inas lépett be, és levelet
adott át Miss Bennetnek Netherfieldből, jelentve, hogy a küldönc
válaszra vár. Mrs. Bennet szeme ragyogott az örömtől, s míg leánya
a levelet olvasta, kérdésekkel halmozta el:

– Mondd hát, Jane, ki az? Mit ír? Mit akar Mr. Bingley? Jaj, Jane,
siess már, mondd el, siess, szívem, hadd halljuk!

– Miss Bingley írta – mondta Jane, és felolvasta a levelet:

Kedves barátnóm,

*ha nem esik meg a szíve szegény Louisán és rajtam, és nem jön el ma
hozzánk vacsorára, ő meg én egész életünkre meggyűlölhetjük egymást,*

mert két nő nem tölthet el négyszemközt egy egész napot veszekedés nélkül. Jöjjön, mihelyt leveletem megkapta. Fivérem és az urak a tisztekkal vacsoráznak.

Igaz barátnője: Caroline Bingley

– A tisztekkal! – kiáltott fel Lydia. – A nénink egy szót sem szólt erről!

– Nem vacsoráznak otthon! Elég baj az – mondta Mrs. Bennet.

– Megkaphatom a kocsit? – kérdezte Jane.

– Nem, szívem, jobb lesz, ha lóháton mégy, mert esőre áll az idő, s ha esik, ott kell maradnod éjszakára.

– Nem is rossz eszme, mama – jegyezte meg Elizabeth –, ha biztosra vehetné, hogy Jane-t nem küldik haza a kocsijukon.

– Ó, de Mr. Bingley hintóján bizonyára az urak mentek Merytonba, Hurstéknek pedig nincs lovuk, amit befogathatnának.

– Sokkal szívesebben mennék kocsin.

– De szívem, gondold meg, apád nem nélkülözheti a lovakat. Szüksége van rájuk a gazdaságban, ugye, Bennet?

– Sokkal gyakrabban van szükségem a lovakra a gazdaságban, mint ahogy megkaphatom őket.

– De ha ma megkapja, papa – mondta Elizabeth –, akkor anyám eléri a célját.

Mr. Bennet végül is engedett az erőszakos rábeszélésnek, és kijelentette, hogy szüksége van a lovakra. Jane-nek tehát lóháton kellett látogatóba mennie. Anyja a kapuig kísérte, és vidáman jósolgatta, hogy rossz idő lesz. Reményei be is teljesedtek: Jane nem juthatott még messzire, amikor megeredt a zápor. Húgai aggódtak miatta, de anyja magánkívül volt örömben. Egész este szünet nélkül szakadt az eső; Jane valóban nem tud hazajönni.

– Mit szóltok, milyen remek ötlet! – ismételte Mrs. Bennet, mintha az esőt is ő rendelte volna meg. Úgyes tervének szerencsés következményei azonban csak másnap reggel bontakoztak ki. Alig fejezték be a reggelit, amikor egy szolgálta Netherfieldből ezt a levelet hozta Elizabethnek:

Drága Lizzym,

ma reggel nagyon rosszul érzem magam, valószínűleg azért, mert tegnap börig áztam. Kedves barátnőim hallani sem akarnak hazatérésemről, amíg jól nem leszek. Ahhoz is ragaszkodnak, hogy hívassam el Mr. Jonest – ne ijedj meg hát, ha azt hallod, hogy nálam volt –, csak a torkom és a fejem fáj, komolyabb bajom nincsen.

Szerető testvéred stb.

– Nos, drágám – mondta Mr. Bennet, miután Elizabeth felolvasta a levelet –, ha leánya most valami veszélyes betegséget kap, amibe bele is halhat, vigasztalásul szolgálhat az, hogy Mr. Bingley után szaladt, mégpedig a maga utasítására.

– Ó, dehogysis kell félni, hogy meghal! Az ember nem hal bele egy kis megfázásba. Majd vigyáznak rá – addig jó neki, amíg ott van. Meg is látogatnám, ha megkaphatnám a kocsit.

Elizabeth komolyan aggódott, és mindenáron látni akarta nővérét, ha nincs is kocsis; mivel azonban lovagolni nem tudott, csak gyalog mehetett Netherfieldbe. Ezt az elhatározását be is jelentette.

– Megörültél! – csattant fel az anyja. – Ilyesmire gondolni ebben a rettenetes sárban! Mire odaérsz, olyan csatakos leszel, hogy senki előtt nem mutatkozhatasz.

– Jane előtt mindenesetre mutatkozhatom, egyebet nem akarok.

– Mondd, Lizzy, ez nem akar célzás lenni, hogy fogassak be? – kérdezte az apja.

– Szó sincs róla. Én nem félek egy kis gyaloglástól. Netherfield mindössze három mérföldnyire van; ez nem távolság, ha nyomós ok van a látogatásra. Vacsorára itthon leszek.

– Bámulom vállalkozó kedvedet és segítőkészségedet – jegyezte meg Mary –, de az ösztönös érzelmeket az észnek kell kormányoznia. Véleményem szerint az igyekezet álljon mindig arányban a szükséggel.

– Merytonig mi is veled megyünk – mondta Catherine és Lydia. Elizabeth elfogadta ajánlatukat, s a három nővér együtt indult útnak.

– Ha kilépünk, talán láthatjuk még Carter kapitányt is elutazása előtt – mondta Lydia útközben.

Merytonban elváltak egymástól. A két fiatalabbik nővér az egyik tiszt asszony lakására ment, Elizabeth pedig egyedül folytatta útját. Gyors lépésben vágott át a szántóföldeken, türelmetlen sietséggel ugrált keresztül pocsolóyakon és kerítésátjárókon, míg végre megpillantotta a netherfieldi kastélyt; sajgott a bokája, a harisnyája sáros lett, arca tüzelt, annyira kimelegedett a fárasztó gyaloglásban.

Bevezették az egyik szobába, ahol Jane kivételével az egész társaság éppen reggelinél ült; váratlan megjelenése mindnyájukat meglepte. Mrs. Hurst és Miss Bingley alig akarták elhinni, hogy ilyen korán, ilyen komisz időben már három mérföldet gyalogolt, még hozzá teljesen egyedül. Elizabeth érezte, hogy emiatt megvetik. De a két nővér mégis igen udvariasan fogadta, fivérük modorában pedig több volt az udvariasságnál: jóindulat és szívből jövő kedvesség. Darcy keveset beszélt, Mr. Hurst pedig egy szót sem szólt. Darcy egyrészt gyönyörködött a lány gyaloglástól kipirult arcában,

másrészt azon tanakodott, indokolt volt-e, hogy ilyen messziről egyedül eljőjön. Mr. Hurstnek csak a reggeli járt az eszében.

Elizabeth nővére iránt érdeklődött, de nem kapott kedvező választ. Jane rosszul aludt, most fenn van ugyan, de nagyon lázas, és nem hagyhatja el a szobát. Elizabeth örült, hogy rögtön felvezették hozzá, Jane pedig boldog volt, mikor hűgát megpillantotta. Csak azért nem írta meg neki, mennyire vágyódik látogatása után, mert nem akarta megijeszteni vagy fárasztani. A beszéd azonban nehezebbre esett, s amikor Miss Bingley magukra hagyta őket, alig mondott egyebet, mint hogy milyen hálás a háziaknak rendkívül kedves bánásmódjukért. Elizabeth szótlánul tett-vett a szobában.

Reggeli után a Bingley nővérek ismét megjelentek; Elizabeth maga is kezdte őket megkedvelni, amikor látta, mennyi szerető gondoskodással veszik körül nővérét. Megjött a patikárius, megvizsgálta a beteget, kijelentette, hogy erősen meghűlt (ezt már úgyszólván tudták), s hogy vigyázni kell, nehogy a baj elhatalmasodjék rajta; ezért azt ajánlotta Jane-nek, feküdjön vissza az ágyba, amíg orvosságot nem hoz neki. Jane rögtön megfogadta a tanácsát, mert a lázas tünetek erősödtek, s kínzó fejfájás gyötörte. Elizabeth egy pillanatra sem hagyta el a szobát, s a Bingley nővérek is szinte mindig ott tartózkodtak; a férfiak távollétében más dolguk nem is volt.

Mikor hármat ütött az óra, Elizabeth úgy érezte, haza kell indulnia, s ezt kelletlenül meg is mondta. Miss Bingley felajánlotta a hintót, amelyet Elizabeth kis rábeszélés után el is fogadott volna, de Jane annyira szívére vette húga távozását, hogy Miss Bingley kénytelen volt a kocsit helyett más ajánlatot tenni Elizának: meghívta, maradjon egyelőre Netherfieldben. Elizabeth hálás szavakkal fogadta el a meghívást. Longbournba inast küldtek, hogy értesítse a családot elhatározásáról, és hozzon magával néhány napra való ruhaneműt.

8. fejezet

Öt órakor a két Bingley nővér visszavonult öltözködni, fél hétkor pedig Elizát vacsorához hívták. A leány az udvarias kérdések záporában örömmel hallotta Mr. Bingley szívből jövő aggodalmas érdeklődését, de megnyugtató választ nem adhatott: Jane állapota egyáltalán nem javult. A nővérek, ezt hallván, háromszor, négyszer elismélték, mennyire le vannak sújtva, milyen szörnyű egy ilyen csúnya megfázás, milyen rettenetes volt, mikor ők is hasonló betegségben feküdtek – de ezzel el is intézték a dolgot, s többé nem gondoltak rá. Ha Jane nem volt velük, közönyösek voltak iránta: Elizabeth észrevette ezt, s elégedetten tért vissza eredeti ellenszenvéhez.

Az egész társaságban a fivérük volt az egyetlen, akire barátságos érzésekkel gondolt. Bingley őszintén aggódott Jane miatt, és figyelmesen bánt Elizával is. A leánynak ez igen jólesett, mert nem érezte magát annyira betolakodónak, amint ezt a többiek viselkedése sejtette. A fiatalembert kivéve, a társaság alig vett róla tudomást. Miss Bingley kizárólag Darcyval foglalkozott, nővére is szinte csak vele törődött, Mr. Hurst pedig, Elizabeth szomszédja, tunya, közönyös ember volt, s csak az evésnek, az ivásnak és a kártyázásnak élt. Mikor

megtudta, hogy szomszédnője az egyszerű ételt jobban szereti a pástétomnál, többé szóra se méltatta.

Vacsora után Elizabeth rögtön visszament nővéréhez; mihelyt kilépett a szobából, Miss Bingley szapulni kezdte. Kijelentette, hogy rossz a modora, gőg és szemtelenség keveréke, társalogni nem tud, nincs benne semmi elegancia, ízlés, semmi szépség. Mrs. Hurst egyetértett vele, s hozzátette:

– Egyszóval semmi jót nem lehet róla mondani, csak azt, hogy kitűnően gyalogol. Soha életemben nem felejttem el, hogyan jelent meg ma reggel: mintha a vadonból jött volna elő.

– Szakasztott olyan volt, Louisa. Alig tudtam megállni nevetés nélkül. És micsoda örülség, hogy egyáltalán eljött. Azért kell rohangálnia a mezőkön, mert a nővére meghűlt? És milyen rendetlen, kócos volt a haja!

– Hát még az alsószoknyája! Remélem, azt is láttad – legalább másfél arasznyira sáros volt: le is engedte a szoknyáját, hogy eltakarja, de ez sem használt.

– A leírás egészen pontos lehet, Louisa, de mindebből semmit sem vettem észre – jegyezte meg Bingley. – Szerintem Miss Elizabeth Bennet nagyon is csinos volt, mikor reggel benyitott hozzánk. A sáros szoknya teljesen elkerülte figyelmemet.

– Bizonyára észrevette, Mr. Darcy – mondta Miss Bingley –, s gondolom, nem szeretné, ha az ön húga ilyen nevetségessé tenné magát.

– Természetesen nem.

– Három mérföldet, négyet, ötöt, vagy a jó ég tudja, mennyit gyalogolni bokáig érő sárban, hozzá még egyedül, teljesen egyedül! Hogy adhatta erre a fejét? Az én szememben az ilyesmi öntelt, gyalázatos függetlenségi váagnak a jele, teljes semmibevevése az illendőségnek.

– Az én szememben a testvéri szeretet megható jele – felelte Bingley.

– Attól tartok, Mr. Darcy – jegyezte meg Miss Bingley félig sutogva –, hogy ez a kaland kissé lehűtötte a szép szeme iránti csodálatát!

– Egyáltalán nem – felelte Darcy –, még ragyogóbbnak tetszett a szeme a gyaloglás után.

Ezt a kijelentést rövid hallgatás követte, majd Mrs. Hurst vette fel újra a beszéd fonalát:

– Jane Bennetet rendkívül nagyra becsülöm, igazán édes teremtés, és szívből kívánom, hogy jól férjhez menjen. De attól félek, hogy ilyen szülőkkel és ilyen közönséges rokonsággal semmi kilátása sincs erre.

– Úgy emlékszem, azt mondtad, hogy nagybátyjuk ügyvéd Marytonban.

– Igen, de van egy másik, aki a szegényebb üzleti negyedben él, valahol a Cheapside környékén.

– No, ez remek! – jegyezte meg a húga, s mindketten hangosan felnevettek.

– Ha annyi nagybátyjuk volna, hogy az egész Cheapside-ot meg lehetne velük tölteni, attól még semmit sem veszítenének kedvességükből! – kiáltott fel Bingley.

– De lényegesen kevesebb esélyük lenne arra, hogy jelentős társadalmi helyzetű férfiakhoz menjenek feleségül – jegyezte meg Darcy.

Bingley nem válaszolt erre, de nővérei buzgón helyeseltek, s egy ideig fesztelenül mulattak kedves barátnőjük közönséges rokonságán.

Később azonban, mikor gyöngéd érzéseik felébredtek, felmentek Jane szobájába, és az ágya mellé ültek, míg le nem hívták őket

a kávéhoz. Jane még akkor is igen rosszul érezte magát, s Elizabeth nem hagyta magára, csak késő este, amikor örömmel látta, hogy nővére elaludt, s úgy érezte (inkább kötelességből, mint szórakozásból), hogy neki is le kell mennie. A szalonban az egész társaságot a kártyaasztal mellett találta, s őt is rögtön hívták, hogy vegyen részt a játékban. Elizabeth azonban gyanította, hogy magas tétre játszanak, s ezért nővéreire hivatkozva kimentette magát: csak rövid ideig maradhat, s addig majd egy könyvvel szórakozik. Mr. Hurst ámulva nézett rá.

– Hogyan, kegyed jobban szeret olvasni, mint kártyázni? Ilyet ritkán hallottam.

– Miss Eliza Bennet megveti a kártyát – jegyezte meg Miss Bingley. – Igazi könyvmoly, az olvasás az egyetlen öröme.

– Sem a dicséretet, sem a gáncot nem érdemlem! – kiáltott fel Elizabeth. – Nem vagyok könyvmoly, és sok másban is találok örömet.

– Ezek közé tartozik bizonyára az is, hogy ápolhatja nővérét – mondta Bingley –, s remélem, hamarosan még nagyobb lesz öröme, amikor ismét jó egészségben láthatja.

Elizabeth szívből megköszönte a kedvességét, aztán egy asztal felé tartott, amelyen pár könyv hevert. Bingley rögtön ajánlkozott, hogy hoz még néhányat, amit csak a könyvtárában talál.

– Bárcsak nagyobb könyvtáram volna, hogy válogathatna belőle, nekem pedig ne kellene miatta szégyenkezni; de hiába, lusta vagyok, s nincs sok könyvem, ennyit se fogok soha elolvasni.

Elizabeth megnyugtatta, hogy a szobában levő könyvek között is talál kedvére valót.

– Nagyon meglep – jelentette ki Miss Bingley –, hogy apám ilyen kicsiny könyvgyűjteményt hagyott ránk. Milyen gyönyörű könyvtára van önnek Pemberley-ben, Mr. Darcy!

– Kell is, hogy jó legyen – felelte Darcy –, hiszen sok nemzedék gyűjtésének az eredménye.

– És maga is mennyivel gyarapította: folyton könyveket vásárol.

– Nem tudom megérteni, ha valaki manapság elhanyagolja családi könyvtárát.

– Elhanyagolja! Meg vagyok róla győződve, hogy ön semmit sem hanyagol el, amivel szebbé teheti azt a nemes kastélyt. Ha majd te építtetsz házat, Charles, megelégednék, ha feleolyan pompás lenne, mint Pemberley.

– Magam is meg lennék elégedve.

– De komolyan, azt ajánlom, hogy azon a környéken vásárolj birtokot, és Pemberley-t vedd mintaképül. Derbyshire-nél szebb vidék nincs egész Angliában.

– Ezer örömmel: magát Pemberley-t is megveszem, ha Darcy eladja.

– Én csak lehetséges dolgokról beszélek, Charles.

– Szavamra, Caroline, szerintem nagyobb a lehetőség Pemberleyhez vásárlás útján hozzájutni, mint utánzással. Elizát annyira leköötötte ez a beszélgetés, hogy alig tudott a könyvre figyelni. Rövidesen félre is tette, a kártyaasztalhoz ment, s Bingley és nővére közé állt, onnan nézte a játékot.

– Sokat nőtt Miss Darcy tavasz óta? – kérdezte Miss Bingley. – Van-e már olyan magas, mint én?

– Azt hiszem, igen. Olyan magas lehet, mint Miss Elizabeth Bennet, talán még kissé magasabb.

– Úgy szeretném már viszontlátni! Még eddig senkivel sem találkoztam, aki ennyire tetszett volna nekem. Milyen a viselkedése, milyen a modora! Korához képest rendkívül művelt! És milyen kitűnően zongorázik!

– Engem mindig bámulatba ejt – mondta Bingley –, hogyan van a fiatal hölgyeknek türelmük annyi műveltséget összeszedni, mert valamennyien nagyon műveltek.

– Valamennyien műveltek! De kedves Charles, hogy mondhatasz ilyet?

– Igen, valamennyien, legalábbis én úgy látom. Minden leány fára fest, párnát hímez, erszényt horgol. Alig ismerek olyat, aki mindehhez ne értene, s valahányszor egy fiatal hölgy nevét szóba hozták előttem, rögtön azon kezdték, hogy nagyon művelt.

– Nagyon is igazad van abban, hogy műveltségen általában ezeket értik – jegyezte meg Darcy. – Nem egy nőt műveltnek neveznek, csak azért, mert erszényt horgol vagy párnát hímez. De nem értek veled egyet abban, amit a nőkről általában mondasz. Én igazán nem dicsekedhetem azzal, hogy összes nőismerőseim között fél tucatnál többet tudnék, aki igazán művelt.

– Én sem, annyi szent – mondta Miss Bingley.

– Úgy látom – jegyezte meg Elizabeth –, hogy önnél a művelt nő eszménye nagyon sokat foglal magában.

– Igen, elég sokat.

– Ó, valóban! – kiáltott fel Darcy nézeteinek hűséges visszhangja. – Senkit sem tekinthetünk igazán műveltnak, aki nem áll magasan fölötte az átlagnak. Egy nőnek alaposan értenie kell a zenéhez, énekhez, rajzhoz, tánchoz, a modern nyelvekhez, hogy megérdemelje ezt az elnevezést; azonfelül modorában, járásában, hanghordozásában, beszédmódjában és kifejezéseiben meg kell lennie annak a bizonyos valaminek, ami nélkül csak félig érdemes a művelt jelzőre.

– Ez mind fontos – tette hozzá Darcy –, de van valami, ami még lényegesebb; az, hogy sokoldalú olvasással művelje az elméjét.

– Most már nem csodálom, hogy csak hat művelt nőt ismer. Inkább az lep meg, hogy egy ilyet is ismer.

– Olyan szigorú tulajdon neme iránt, hogy kételkedik ennek a lehetőségében?

– Én magam sohasem ismertem ilyen nőt. Sohasem láttam együtt olyan tehetséget, olyan szorgalmat, olyan ízlést és olyan előkelőséget.

Mrs. Hurst és Miss Bingley hangosan tiltakoztak, mindketten kijelentették, hogy Elizabeth kételyei igazságtalanok, s azt erősítették, hogy nőismerőseik közül sokan megfelelnek ennek a leírásnak – most azonban Mr. Hurst rendreutasította őket, s keserű szemrehányást tett, hogy nem figyelnek a játékra. A társalgás ezzel megszakadt, s Elizabeth csakhamar távozott a szobából.

– Eliza Bennet – jelentette ki Miss Bingley, mihelyt az ajtó becsukódott mögötte – azok közül az ifjú hölgyek közül való, akik úgy iparkodnak a másik nem tetszését megnyerni, hogy önnön nemüket becsmérlik; sok férfinál bizonyára célt is érnek. De véleményem szerint ez hitvány fogás, igen alacsony mesterkedés.

– Kétségtelen – felelte Darcy (a megjegyzés elsősorban neki szólt) –, hogy van valami hitvány vonás mindabban a mesterkedésben, amelyhez a hölgyek néha lealacsonyodnak, hogy meghódítsanak egy férfit. Ami a ravaszsággal rokon, mindig megvetést érdemel.

Miss Bingley nem volt elbűvölve a választól, s nem is firtatta tovább a dolgot.

Elizabeth később újra lejött, de csak azért, hogy megmondja: nővére rosszabbul van, s ezért nem hagyhatja egyedül. Bingley rögtön Mr. Jonesért akart küldeni, nővérei viszont azt hangoztatták, hogy egy vidéki patikárius tanácsa nem ér semmit, inkább Londonból hívjanak sürgősen egy kiváló orvost. Elizabeth hallani sem akart

erről, jobban hajlott az öccsük javaslatára; így hát elhatározták, hogy kora reggel elhívadják Mr. Jonest, ha Miss Bennet állapota addig határozottan nem javul. Bingley-t egészen lesújtotta a hír; nővérei kijelentették, hogy vigasztalhatatlanok. Nagy szomorúságot mégis úgy próbálták enyhíteni, hogy vacsora után elénekelték néhány duettet; öccsük viszont csak azzal tudott könnyíteni lelkén, hogy a házvezetőnőnek meghagyta, szolgálják ki a legfigyelmesebben a beteg hölgyet és hűgát.

J A N E A U S T E N

Büszkeség és balítélet

Szerelmek és félreértések klasszikus meséje a XVIII. századvégi Angliából.

Az öt Bennet nővér élete a férjkeresés jegyében zajlik:

anyjuk megszállottan próbálja biztosítani számukra a megnyugtató jövőt

valami pénzes – és lehetőleg rangos – férfiú mellett. Csakhogy a jó eszű

és éles nyelvű Elizabeth szélesebb perspektívákban gondolkozik,

és ebben apja is támogatja őt. Amikor Mr. Bingley, a módos agglegény

beköltözik az egyik szomszédos birtokra, felbolydul a Bennet-ház élete.

A férfi előkelő londoni barátai és a vidékre vezényelt nyalka, ifjú katonatisztek

közt bizonyára számos udvarlója akad majd a lányoknak. A legidősebb lány,

a derűs és gyönyörű Jane úgy tűnik, meghódítja Mr. Bingley szívét.

Ami Lizzie-t illeti, ő megismerkedik a jóképű, és látszólag igencsak dolyfős

Mr. Darcyval, és máris kezdődik a nemek ádáz csatája.

A helyzetet tovább bonyolítja, hogy Elizabeth nem várt házassági ajánlatot kap

a Bennet-vagyont öröklő unokatestvértől, és amikor Mr. Bingley

váratlanul Londonba távozik, magára hagyva a kétségbeesett Jane-t,

Lizzie Mr. Darcyt teszi felelőssé a szakításért. Ám egy Lydiával kapcsolatos

családi válsághelyzet hamarosan ráébreszti hősnőnket arra,

hogy mindvégig balul ítélte meg ezt a büszke férfit...

**Eredeti hangú, máig modern, magával ragadó történet,
melyben magunkra ismerhetünk.**

Tizennégy éves kortól ajánljuk!

2 999 Ft

Vörös pöttyös könyvek

élményt keresőknek – pont neked

e l b ű v ö l ő